PENSIOEN & UITKERINGS raad

Aan het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
t.a.v. de plv. Secretaris Generaal,
mw. A.I. Norville MSc,
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

datum
8-1-2020

betreft	telefoonnummer	ons kenmerk
Evaluatie ZBO PUR	071-5356806	2020/01/IW

Geachte mevrouw Norville,

De plv. Secretaris Generaal van het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) heeft de Pensioen- en Uitkeringsraad (verder: de Raad) verzocht een doorkijk te geven naar de organisatorische toekomst van de Raad. Dit in het kader van de door de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen (ZBO's) voorgeschreven 5-jaarlijkse evaluatie van ZBO's. De evaluatie betreft verder een onderzoek naar de doeltreffendheid en de doelmatigheid van de Raad. Dit onderzoek is gedaan door de accountant van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) die zijn rapportage separaat zal sturen. Deze rapportage van de Raad is als aanvullend te zien op het onderzoek zoals door de accountant SVB gedaan. In de brief van 18 juli 2019 heeft de plv. Secretaris Generaal verzocht de volgende vragen te beantwoorden:

a. Welke ontwikkelingen zijn relevant voor de toekomst van de Raad?
b. Zijn het huidig functioneren en de relevante ontwikkelingen voor de toekomst aanleiding om de organisatorische vorm van de Raad te wijzigen?

In deze rapportage gaat de Raad op deze vragen in. In paragraaf 1 wordt een overzicht gegeven van de relevante ontwikkelingen die voor een doorkijk naar de toekomst van belang zijn. In paragraaf 2 wordt kort ingegaan op de aanleiding om in 2011 te kiezen voor de huidige bestuurlijke vormgeving van de Raad als ZBO en het huidig functioneren. In paragraaf 3 wordt antwoord gegeven op de vraag of er aanleiding is om de organisatorische vorm van de Raad te wijzigen.

1. Relevante ontwikkelingen voor de toekomst.
Voor een blik in de toekomst is gekeken naar een periode van vijf jaar, de termijn waarop een volgende evaluatie van de PUR als ZBO actueel zal zijn. Voor deze periode zijn de volgende ontwikkelingen van belang:

Wetten Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen
Postbus 9575, 2300 RB Leiden | telefoon (071) 535 65 00 | e-mail info.wvo@svb.nl
Stationsplein 1 Leiden | internet www.svb.nl/wvo

- politieke en maatschappelijke ontwikkelingen: Door opeenvolgende kabinetten is de garantie van continuïteit en kwaliteit van de (financiële) zorg tot de laatste oorlogsgetroffene uit de Tweede Wereldoorlog afgegeven 1;
- prognose aantal oorlogsgetroffenen en het aantal aanvragen. In het jaarverslag van de Raad over 2018 is gerapporteerd dat er nog 481 eerste aanvragen voor toelating tot de wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen en de Algemene Oorlogsongevallenregeling (AOR) zijn afgehandeld. Het aantal afgehandelde vervolgaanvragen (bv. voor bijzondere voorzieningen) bedroeg in 2018 nog 2.032. Het aantal verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen in beheer bedroeg in 2018 nog 24.772. De verwachting is dat het aantal eerste aanvragen en vervolgaanvragen de komende jaren zal blijven dalen, maar belangrijkste constatering is dat in deze periode nog steeds oorlogsgetroffenen een aanvraag zullen doen om toegelaten te worden tot de wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen en er een beroep gedaan zal worden op de bijzondere voorzieningen die voor deze doelgroep beschikbaar zijn.

Tabel 1. Prognose af te handelen eerste aanvragen, vervolgaanvragen en cliënten in beheer voor de komende vijf jaar (bron: SVB).

Soort	Realisatie	Prognose					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Eerste aanvraag	481	425	382	344	310	279	251
vervolgaanvraag	2.032	1.785	1.445	1.445	1.300	1.170	1.052
Aantal cliënten in beheer	24.772	22.954	21.513	20.100	18.721	17.385	16.096

- prognose beleidsvragen. De Raad heeft, mede door de grote discretionaire bevoegdheden binnen de wetten voor verzetsdeelnemer- en oorlogsgetroffenen en de AOR, in de loop der jaren een breed en uitgebreid beleidskader ontwikkeld. De verwachting is dat de noodzaak tot het vormen van nieuw beleid dan wel het wijzigen van bestaand beleid zich voor zal blijven doen. Deze noodzaak ontstaat namelijk niet alleen door ingediende aanvragen. De noodzaak kan ook op andere manieren ontstaan, bijvoorbeeld:
    - door uitspraken van de Centrale Raad van Beroep;
    - door de behoefte (bij de SVB of de Raad zelf) tot verduidelijken of verhelderen van bestaand beleid;
    - door het steeds ouder worden van de doelgroep. Hierdoor kunnen nieuwe beleidsmatige vraagstukken ontstaan. In 2018 bedroeg de gemiddelde leeftijd van het aantal cliënten in beheer 82 jaar en drie maanden (bron SVB);
    - door maatschappelijke ontwikkelingen. Deze kunnen leiden tot de noodzaak voor nieuw beleid of tot aanpassing/bijstelling van het bestaande beleid. Gedacht kan worden aan nieuwe soorten voorzieningen, wijzigingen in regelgeving bij voorliggende voorzieningen (bv. door bezuinigingen) of ontwikkelingen in het buitenland;

1 Brief staatssecretaris VWS aan Tweede Kamer d.d. 6 juni 2018 (aanbieding jaarverslag PUR 2017)

- samenstelling en omvang van de Raad. De Raad is gekrompen van negen leden in 2015 naar vijf leden in 2019. Een verdere krimp is niet voorzien. De Raad is van mening dat met vijf leden op een effectieve en efficiënte manier kan worden gewerkt. Een kleiner aantal wordt te kwetsbaar geacht. Daarbij speelt ook een rol dat de Wet uitvoering wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen (Wuvo) voorschrijft dat de samenstelling van de Raad een afspiegeling vormt van de verschillende doelgroepen. De huidige Raad voldoet aan deze voorwaarde en de verwachting is dat dit ook in de toekomst kan worden gerealiseerd. Verder is er met het oog op de continuïteit de afgelopen jaren gewerkt aan de verjonging van de Raad door de instroom van nieuwe leden.
- Prognose werkgeverstaak t.a.v. oud-personeel Pensioen- en Uitkeringsraad. Deze werkzaamheden zullen doorlopen tot ongeveer 2030.

2. Totstandkoming huidige bestuurlijke model en huidig functioneren.
Bij het opheffen van de PUR 'oude stijl' in 2011 is de toepassing van de wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen (incl. de TVP) toebedeeld aan de PUR 'nieuwe stijl' én de SVB. Aan twee ZBO's derhalve. Dit was de uitkomst van een uitvoerig politiek besluitvormingsproces waarin de stem van de cliënten van de PUR 'oude stijl' een belangrijke rol speelde. Door de doelgroepen werd de vrees uitgesproken dat de wetsuitvoering voor de verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen van karakter zou veranderen. De doelgroepen zagen de onafhankelijke PUR, die wordt gevormd door personen die bekend zijn met de problematiek van de doelgroepen en die affiniteit met deze doelgroep hebben, als een waarborg voor de continuïteit van het beleid van de PUR 'oude stijl'. Dit is onderkend door de staatssecretaris van VWS in het besluitvormingstraject en dat is dan ook de reden dat destijds is gekozen voor een uitvoeringsbestel met een prominente en onafhankelijke rol van de Raad.
Bij de totstandkoming van dit uitvoeringsmodel is gesignaleerd dat de gescheiden verantwoordelijkheden en bevoegdheden voor één regeling, tamelijk uniek in uitkeringsland, problemen zouden kunnen opleveren in de samenwerking tussen de Raad en de SVB. De praktijk laat echter zien dat de Raad en de SVB goed binnen dit model kunnen opereren. Er zijn geen conflicten over de gescheiden verantwoordelijkheden ontstaan en er is sprake van een goede en soepele samenwerking tussen de Raad en de SVB die zorgt voor een doelmatige en efficiënte uitvoering van de wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen. De Raad blijft alert op de vergaderfrequentie in verhouding tot het afnemende werkaanbod en houdt daarbij ook rekening met de doorlooptijden van de aanvragen. De Raad analyseert jaarlijks welke wijze van vergaderen het meest doeltreffend is in relatie tot het werkaanbod en past zijn werkwijze daarop aan.

3. Is er aanleiding de organisatorische vorm van de Raad te wijzigen?
De Raad vervult sinds 2011 onafhankelijk en specifiek voor de wetten voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen zijn taken zoals neergelegd in de Wuvo. De prognoses van het aantal aanvragen en beleidsvragen laten zien dat deze de komende vijf jaar nog aan de orde zijn. Er ligt derhalve nog een taak t.a.v. het vormen van beleid, ten aanzien van het beoordelen of personen kunnen worden toegelaten tot de wetten en de AOR en ten aanzien van de advisering van de SVB over vervolgaanvragen. Op dit moment is er bij de cliënten, de SVB, het ministerie van VWS en bij de Raad zelf grote tevredenheid over de wijze waarop de V&O-wetten door de Raad en de SVB gezamenlijk worden uitgevoerd. De resultaten van de cliënttevredenheidsonderzoeken V&O zijn

uitstekend en grote problemen t.a.v. beleidsbeslissingen of advisering door de Raad zijn er de afgelopen jaren niet geweest. De samenwerking tussen de Raad en de SVB verloopt soepel en doelmatig, mede door de organisatorische vormgeving waarbij de SVB de Raad volledig ondersteunt bij zijn werkzaamheden. Verder voorziet de Raad geen ontwikkelingen in de komende vijf jaar waarbij een ander bestuurlijk model passender of doelmatiger zou zijn dan het huidige bestuurlijke model.
Een wijziging van het bestuurlijk model (bv. gaan functioneren als commissie van de SVB of de Raad in zijn geheel opheffen en de SVB volledig verantwoordelijk maken) zou bovendien een wetswijzigingstraject met zich meebrengen omdat de Wuvo daarvoor gewijzigd dient te worden. Daarbij bestaat het risico dat de discussie die in 2011 speelde over de specifieke rol van de Raad binnen de uitvoering van de V&O-wetten weer actueel wordt. De Raad vraagt zich daarnaast af of voor een wetswijziging voldoende politiek draagvlak is omdat hiermee geen actueel probleem wordt opgelost of toekomstig probleem wordt voorkomen. Verder levert het ook in financiële zin geen besparing van betekenis op, gelet op de geringe kosten die het zijn van een ZBO met zich meebrengt. In 2018 bedroegen de kosten van de Raad (exclusief de kosten i.v.m. wachtgelden oud PUR-personeel) € 92.771 en de prognose is dat deze in de komende vijf jaar nog verder zullen dalen.
Gezien het voorgaande is er geen aanleiding is om thans iets aan het huidige bestuurlijke model te veranderen. Het huidige model functioneert goed en naar ieders tevredenheid en de inschatting is dat dit ook voor de komende vijf jaar het geval zal zijn.

Hoogachtend,

Mw. drs. E.J. Mulock Houwer
Voorzitter Pensioen- en Uitkeringsraad

Wetten Verzetsdeelnemers en Oorlogsgetroffenen
Postbus 9575, 2300 RB Leiden | telefoon (071) 535 65 00 | e-mail info.wvo@svb.nl
Stationsplein 1 Leiden | | internet www.svb.nl/wvo